

Проф. др Зоран Бингулац

IN MEDIJAS (RES) НЕСАН

ВРЕМЕПЛОВ СВЕДОКА УПЛЕТЕНИХ ВРЕМЕНА

ПРОМЕТЕЈ
Нови Сад

НАПОМЕНА

Књига **IN MEDIJAS (RES) НЕСАН** – **ВРЕМЕПЛОВ СВЕДОКА УПЛЕТЕНИХ ВРЕМЕНА** је настала инспирисана медијским сликама разнородне и занимљиве каријере фудбалера Црвене звезде и Вележа, доктора наука, декана и универзитетског професора, потпредседника Извршног савета Београда, министра, амбасадора, светског путника, заљубљеника у људе, спорт и песме и аутора бројних научних књига и уџбеника, романа и публикација (илустрација: графикон – полувековни витоперени трагови на предњој страни корица и ауторове слике „АУТОКОЛОРИТ” и „ТРИ + 2 СРЦА”, приказане на почетним страницама и задњој страни корица). Она садржи део обимног материјала - ТВ слика и новинарских текстова без коментара објављених у претходних педесет година. У фокусу су интересантна вишеслојна каријера и новинари који су је непрекидно пратили, због чега наднаслов и гласи **IN MEDIJAS (RES)**, који са или без речи „**RES**” има два смисла – стара латинска изрека: у центру ствари (пажње) или „у медијима биографија”.

Уверен сам да ће она бити инспиративна за читаоце и постаћи аутентична сведочења њених актера у неким новим делима. Само тада можемо реално сагледати ону танану или знатну разлику између медијске и праве слике о људима и догађајима.

Настанку ове књиге као технички уредници и приређивачи значајно су допринели Веселин Крстић из Шапца (I део – период до 2002. године) и Милан Панић из Београда (II део – период 2002–2022). Искрена захвалност!

Надам се да ће читаоци са пажњом прелиставати њених хиљаду страница у 33. поглавља.

Како не постоји поуздан одговор о судбини III дела ове књиге који би обухватио период после 2022. године корисно је поново се сетити мисли Патријарха Павла (Не брините, дакле, за сутра, јер ће се сутра бринути за се...). Свакако, да ће ми најлепша духовна подршка на том непредвидљивом путу до сутра остати благослов Игумана Свештеног и Великог грчког манастира Ватопед и заштита Светог Појаса Пресвете Богородице, који почива у овом манастиру на Светој Гори.

Аутор

БИОГРАФИЈА

Проф. др Зоран Бингулац

Рођен у Шапцу 1953. године

Матурирао у Шабачкој гимназији

Дипломирао на Економском факултету у Београду

Магистрирао на Правном факултету у Београду

Докторирао на Правном факултету у Београду

Редовни професор универзитета и декан три факултета

Фудбалер Црвене звезде и Вележа

Самостални стручни сарадник и шеф развоја у РО Инфостан

Потпредседник и члан Извршног савета Београда

Министар у Савезној Влади

Амбасадор Југославије

Амбасадор Србије

Председник Скупштине Акционара „Слободна зона” – Београд

Председник Удружења шапчана у Београду

Председник одбора за обележавање 190. год. Мишарског боја

Председник комисије Владе за односе са верским заједницама

Председник Извршног одбора за обележавање 800. г. Хиландара

Председник и члан владиних комисија, међудржавних тела за економску сарадњу, управних одбора, савета и удружења

Аутор бројних научних књига и уџбеника, романа и публикација (фотографије насловних страница објављених књига)

Сада је координатор докторских и мастер студија и независни члан Управног одбора „Српске банке” АД Београд.

Ожењен, отац троје деце и деда две унуке

Биографија – Хронологија I и II – поглавља 32. и 33.

књиге и романи

РОДОСЛОВ

Трагом аманета свога деде професор Живко Бингулац је 1989. године објавио књигу „Породица Бингулац кроз историју” у којој проучава наше порекло (Тома – Лазар – Петар – Радован – Марко – Никола – Зоран и Марко... је дуга грана у родослову). Далеки преци непознатог презимена су се са Косова и Метохије у време Велике сеобе Срба 1690. године, коју је предводио Патријарх Арсеније III Чарнојевић доселили у Војводину. У својој деветнаестој години Тома напушта своје село Бингулу у Срему и сели у село Пивнице у Бачкој. Како није смео да помиње свога оца, који је учествовао, а вероватно и страдао у угушеној у историји познатој Тицановој буни против спахилука, Општина му даје презиме Бингулац, по селу из кога се доселио у нову средину. Иначе, корен речи „бин” се среће у страним језицима и најчешће, као у овом случају повезује са давним сеобама из Индије, јер на индијском језику реч „бингулар” значи „хиљаду извора”. Бингулци су Срби православне вере (породична слава Свети Ђурђић). Живели су као угледна породица у Вуковару (позната кројачка радња и радионица) и у селу Негославци, настањеном претежно српским живљем у области додира Славоније и Фрушке горе (елементи у породичном грбу су лист винове лозе, врх копља и клас пшенице). Марко Бингулац је творац и потписник у историји познате, а и данас поучне Резолуције Срба, објављене тридесетих година прошлог века.

Деда Марко се по завршетку Великог рата оженио са нана Зором из Шапца, ћерком Иванке (девојачко презиме Туфегџић) и Панте Симића – Црнајлија Панте о коме се и данас пева у Варпшкој химни „Пошетали шабачки трговци”, о чему, уз предговоре аутора, пише и Новица Прстојевић у својој књизи истог наслова.

Деда Марко и нана Зора су имали петоро деце: две ћерке Милена (Љиљана и Војислав) и Евица и три сина Јована, Војислава и мог оца Николу (у прилогу фотографије)

Тражећи спас од усташког прогона породица Бингулац се почетком Другог светског рата досељава у Шабац – завичај нане Зоре, а у коме живи и породица мајке Драгице (Живановић).

Кукићи – преци наврдеде Ранка су се давно из Херцеговине доселили у Текериш на Церу (Ранко - Живан - Цветко - деда Марко...). Презиме Живановић потиче од чукундеде Живана. Прадеда Цветко је познат као дародавац земље Споменик српским јунацима у Текеришу (Велика победа у Првом светском рату – Церска битка) и носилац највећих српских одликовања, коме је недавно КУД „Абрашевић” из Шапца посветио свој значајан јубилеј.

Мамина мајка Јела (родитељи: Милан и Живана Савић) је у својој трећој години остала без ротитеља, па је одрасла у породици својих рођака (ујак Живко и ујна Лепосава Мијаиловић – Шевић). Нана Јела је радила у њиховој познатој кафани „Код Шевића” на путу Шабац–Ваљево (за време Великог рата претворена у болницу за српске рањенике), где је упознала и удала се за Марка Живановића абацију (кројача народног одела) из Шапца.

Може се запазити да су деде имале исто име – Марко, као и исто занимање – кројач. У Источној Србији се може чути „да се добри људи одгајају на игли”.

Марко и Јела су родили четворо деце: сина Мирослава (Менка и Владимир) и ћерке Споменка, Жика (Јасмина и Млађа) и Драгица (Зоран и Марко).

Отац Никола (1927–2015) и мајка Драгица (1934–2015) су се венчали 1952. године и родили два сина Зорана и Марка (1953. и 1957. године). Марко и данас живи у Шапцу, а Зоран у Београду у који се доселио после матуре у Шабачкој гимназији, преласка у Црвену звезду и уписа на факултет.

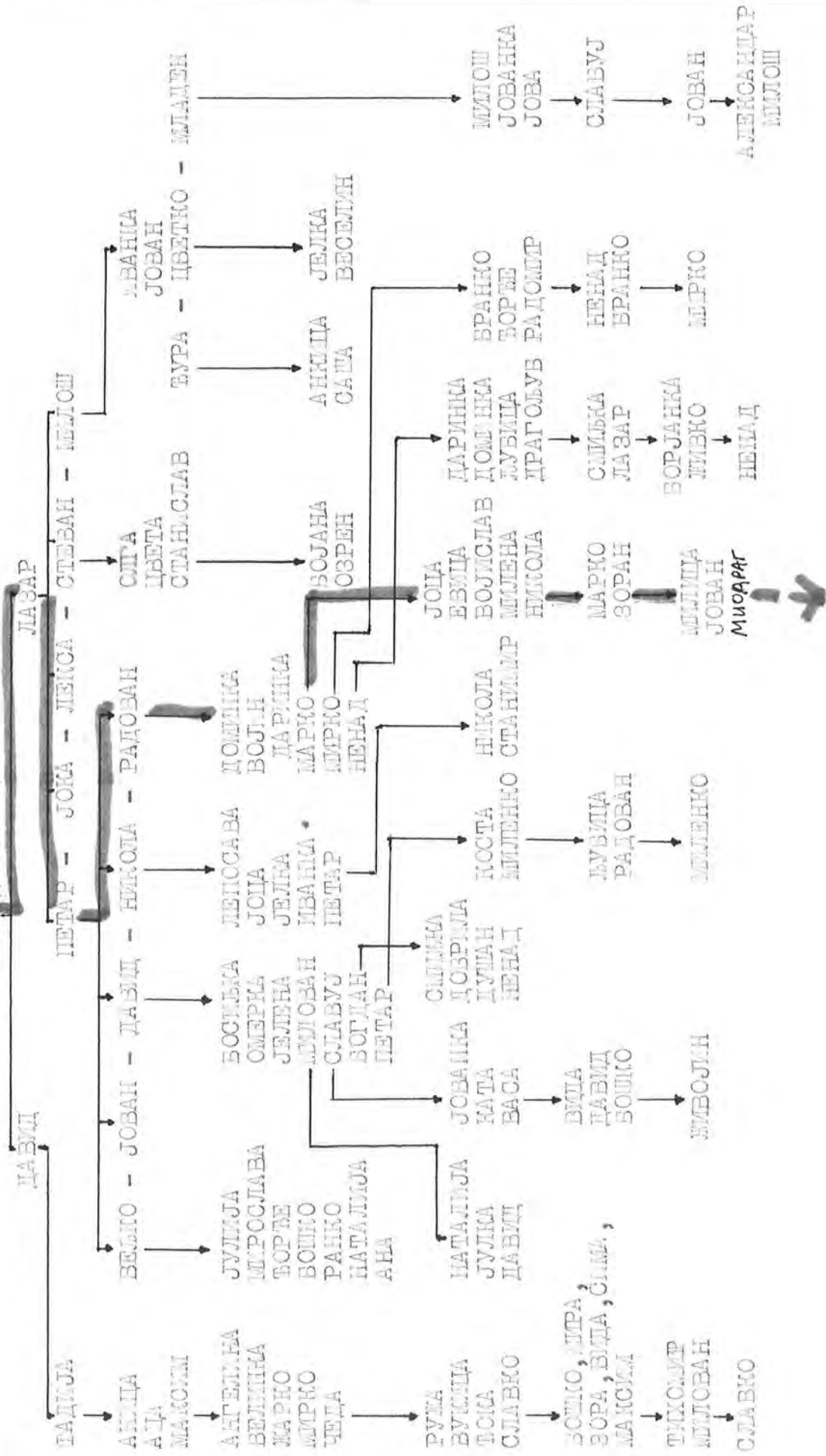
Родитељи су умрли једно за другим у периоду од средине марта до почетка априла 2015. године. У мају месецу исте године кроз отворени прозор тада празног стана на првом спрату су улетеле две ластавице и на чудном месту свиле своје гнездо – на осигурачима за струју изнад унутрашње стране улазних врата (фотографија).

Супруга Гордана, рођена 1957. године, потиче из старе врањанске породице Михајловић (отац Миле и мајка Данка). На фотографијама су наша деца: ћерка Милица, рођена 1981. (унука Маша и Аника) и синови Јован и Миодраг, рођени 1984. и 1987. године у Београду (фотографија деце снимљене у сличном положају данас и пре три деценије).

Аутор

РОДОСЛОВ ПОРОДИЦЕ БИГУЛАЦ

TO: A(1791-?)

[illegible]

РОДОСЛОВ ПОРОДИЦЕ БИНГУЛАЦ

Бингулци су се међу првима доселили на подручје данашњих Негославаца. Први трагови, по надгробним споменицима указују да су прве колибе и куће саграђене још у 16. и 17. веку, а чврсти докази за породицу Бингулац датирају из 1791. године када се родио Тома коме презиме не знамо.

Тома је у својој седамнаестој години оставио своје село Бингулу у Срему, Војводина, и прешао у Бачку, у село Пивнице. Ту се оженио и основао породицу. То је било пре 1810. јер те године му се рађа син Давид. Није имао презиме, јер код Срба је некада било правило да син има онакво презиме какво отац име, односно по очеву имену.

Тома је заатајио име свога оца зато што се бојао. Томин отац чији су преци дошли за време Велике сеобе Срба 1690. године под водством патријарха Арсенија III Чарнојевића са Косова у Војводину, је вероватно учествовао у селачкој буни 1807. године коју је предводио бивши стражмештер аустријске војске Стеван Аврамовић Тицан. Бун је био уперен против спахилука. међутим, устаници доживљавају пораз између села Љубе и Сота 1807. године од Хусара који су напредовали од Шида. Ту је вероватно и погинуо Томин отац чије име и не знамо. Други Томин син је Лазар. Оба имена Томиних синова су карактеристична у породици Бингулац и данас. После погибије оца, Тома бежи у Бачку где није смео да помиње очево име јер је био учесник Тицанове буне. Зато Томи општина Пивнице даје презиме по месту одакле се доселио - село Бингула, па одатле и презиме Бингулац.

Корен речи -бин- се

сусреће скоро у свим језицима света.

На пример: Живко Бингулац је професор у Новом Саду, има сина Ненада. Јован Бингулац је доктор у Београду, има синове Александра и Милоша. Зоран Бингулац, доктор економских наука и министар за спорт у Савезној влади Југославије, живи у Београду, има кћерку и два сина. Вранко Бингулац, научник и инжењер електротехнике, живи у Београду и има сина Мирка. Радован Бингулац има кћерку и сина Зорана, живи у Вуковару. Тихомир Бингулац погинуо за отаџбину у Вуковару 1991. године од усташа, а брат Милован Бингулац, познати и врхни фудбалер живи у Негославцима.

Живко Бингулац

Драгом пријатељу Бинтулићу,
 проф. др Зорану
 човеку који је посетио масејевку
 и који достојно масејевку
 мисли о својим славним предака
 из мабачког заједног дома.
 Са највећом поштом
 Новеград Београд
 (30.3.2011, Урош)

ПОШЕТАЛИ ШАБАЧКИ ТРГОВЦИ

НАРОДНА

АЈ, ПО - ШЕ - ТА - ЛИ ША - БАЧ - КИ ТР -
 АЈ, ПР - ВИ И - ДЕ ТО - ДОР КНЕЖЕ -
 ГОВ - ШИ, ША - БА - ЧКИ ТР - ГОВ - ШИ,
 ВИ - КУ, ТО - ДОР КНЕЖЕ - ВИ - КУ,
 ЦВАКА, ЦВАК, ЦВАКА, ЦВАК, ЦВАКА, ЦВАКА, ЦВАКА,
 ЦВАК —————.

2. АЈ, ЗА ЊИМЕ ЦРНАЈЛИЈА ПАНТА,
 АЈ, ЗА ПАНТОМ КОХАРИЈА ЈОЦА.

3. АЈ, ПРАВО ИДУ У ШАБАЧКУ МАЛУ,
 АЈ, ОНИ БУДЕ БЕГУ КАФЕЦИЈУ.

4. АЈ, УСТАЈ БЕГО ПОДЕЛИ НАМ ШЛАГЕ,
 АЈ, БЕГИНИЦА НЕК ПРЖИ КАЈАНЕ.

[Настовна страна](#) [Историја породице](#) [Грб породице](#) [Породично стабло](#) [Контакт](#)

Грб породице Бингулац

Ово је грб породице Бингулац за кога се не зна тачно
када је настао, мада његови делови много откривају.
Круна, виногради, бодеж (или војно копље) и класје жита.

Звао се, заправо, Панта Симић, а у Шапцу, на Камичку, појавио се, са млађим братом Јевремом, негде око 1870. године. Кренули су, по обичају, од малог дућана и исто такве ковачке радионице, да би, упорним радом и добрим женидбама, стекли већи капитал и задобили поверење људи из свог еснафа који је управо тада био у највећем успону.

Камичани су га напречац прихватили као најрођенијег. По изразито црном тену, брковима и коси,

је деда Панта био цењен и овде и у свету – говори његова унука Милена Јовановић, рођена Бингулац, професор француског језика, која је дуго предавала у Гимназији у Шапцу.

Због једне љубави крај Камичка

У другом браку, са Иваном из познате штитарске породице Туфегџић, Црналија Панта имао је троје деце: Зору, Дану и Драгослава.

Драгослав се школовао у Прагу и имао два сина – Душана и Миодрага Симића... Душан има сина Драгослава и сви живе у Сомбору, настављајући лозу Симића.

Данине кћерке – Јелисавка, Бранка, Мирјана и Данка – удале су се у Сирију и Емирате.

Зора се, као млада девојка, у тешким данима окупације, за време Првог светског рата, заљубила у наочитог Марка Бингулаца, младог кројача из Вуковара, чији преци су се у овај градић доселили још под вођством Арсенија Чарнојевића...

Симићи су већ тада били у дуговима, њихов Камичак у рушевинама, а Бингулици на успону... О њима се тада у Вуковару доста знало, а из ове породице је и онај даровити музичар Петар Бингулац који је био и конзул у Риму... Њихов потомак је и Богдан Маглић, иначе син Љубице Бингулац, чувени физичар у Сједињеним Америчким Државама који је, недавно, чим се Србија поново нашла под санкцијама великих сила, међу првима притекао у помоћ свом отечеству.

СИМИЋИ

17

Беле зоре Црналије Панте

Ниједан варошки сликар, а Шапцу они бар никад нису недостајали, није се присетио да на платну овековечи ону тројицу знаменитих шабачких трговаца који су - на искрају прошлог века - пошетаи према Мали, Цицварићима и легенди.

Црналија или Црнгалија Панта није тек тако ушао у варошку химну.

Увек спреман на пословни ризик, дружељубив, увек у покрету, није имао тешкоћа при успостављању дугорочних веза са старим и новим, домаћим и страним, пословним људима. Камичак је тада био право место за велике послове, а Пантине прве комшије – Тодор Кнежевић и Коларица Јоца – чије су куће и радње биле у непосредној близини, знали су, одвојено или ортачки са њим, да смело улећу и у друге послове, делећи ризик и зараду!

Свакодневно се и почињало и завршавало на кафи у једној од познатих кафана. За Камичане то је тада била она која се звала „Девет дирека“ – која је памтила бојне, песнике и ондашње новинаре и

Тодор Кнежевић, Црналија Панта и Коларица Јоца пред кафаном „Девет дирека“ – по цртежу Рада Ситанковића

Патријарх Српски Господин Павле и министар проф. др. Зоран Бинјулац, Шабац, 1996. године

Председник Нелсон Мандела и амбасадор проф. др. Зоран Бинјулац, Преијорија, Јужноафричка Република, 1999. године

Зора и Марко имали су петоро деце.

Најстарији њихов син, Јован Бингулац, тешко је, као партизан, рањен у ногу... Војислав, ђак генерације у Гимназији у Шапцу, прикључио се ослободилацима Београда где је тешко рањен. Чим је, у шабачкој Болници, препуној рањеника, залечен, јавља се добровољно на фронт и гине у борбама код Вировитице...

Никола је завршио Ветеринарски факултет и живи, као пензионер, у Шапцу где је провео радни век и где се, међу љубитељима „Мачве“, још прича о дриблинзима и главима популарног Ни-

не, Оженио се Драгицом Живановић чији је деда Цветко, иначе носилац највиших српских ратничких одликовања, дародавац земље за подизање споменика јунацима Церске битке, на Текеришу, крај којег је и деда Цветко, по личној жељи, сахрањен... Никола и Драгица имају два сина. Зоран је, попут оца, кренуо за лоптом и добром песмом, ваљда наслеђеном, у генима, од Црналије Панте. Био је познати фудбалер „Мачве“ и „Црвене звезде“. Стигао је, ипак, да докторира на Правном факултету и постане министар у Влади Југославије. У свој Шабац наврати кад год може. Кад му време дозволи и – бициклом... Зоран има троје деце – Милицу, Јована и Миодрага... А други Нинин и Драгичин син, Марко, је, изгледа, решио да, попут својих предака, настави са трговином и приватним бизнисом.

ШАБАЦ ГОСПОДАРА ЈЕВРЕМА

ИЗ РЕЦЕНЗИЈЕ

Поука и порука

Књига "Пошетали шабачки трговци", чији је аутор Новица Прстојевић, познати шабачки новинар и публициста, нема намеру да говори о општој историји Шапца, нити да "поређа по важности" знамените шабачке трговачке породице, већ да нагласи на потребу поштовања традиције и одавања признања онима који су име овога града високо уздигли и далеко пронели.

Данас, када се Шабач изнова отвара према свету и укључује у савремена економска кретања, када опет откривамо палатска тржишта и тражимо поуздане економске партнере, аутор ове драгоцене књиге нас подсећа да смо у том свету одувек били... И не само то. Он књигом "Пошетали шабачки трговци", уз истицање оних који су све учинили да Шабач, у своје златно доба, буде назван Малим Паризом, охрабрује, даје подстицај новим нараштајима за нове, стваралачке узлете.

Шабачки трговци, занатлије и мајстори по којима се варош надалеко прочула, значајно су утицали на токове развоја привредног и културног живота у Србији. Скоро половина извоза Србије ишла је преко његове луке... У интересу ових пословних људи било је да динар буде стабилан, да се устале државне обавезе, да се утврди дугорочна развојна и извозна политика. Због тога су представници шабачких трговаца и били, поред Београђана, најгласнији заговорници демократизације Србије и стварања услова за њен бржи просперитет. Отуд у Шапцу толико цивилизацијских новина које су се шириле Србијом и њеним окружењем.

Колико је у то доба, од 1816. године и доласка у овај град Јеврема Обреновића, до 1914. и почетка

Првог светског рата у којем је Шабач прозван, због херојства и страдања, Српским Верденом, био отворен за све што је напредно, очитовало се и у великом приливу трговаца, предузетника, банкара и акционара и из других делова земље... Пристизали су и странци - Јевреји, Чеси, Аустријанци, Французи - сви који су овде видели прилику за уносне послове.

Из казивања њихових потомака и других докумената којима ова књига обилује може се, поред осталог, видети да су међу тим људима важила, кад је посао у питању, строга правила понашања. Онај ко их се придржавао био је, без разлога одакле дошао и ко је био, радо приман у пословни круг Шапчана.

Богати трговци школовали су своју децу у Грацу, Бечу, Пешти, Прагу, Паризу и Лондону. Ћерке угледних шабачких трговаца постајале су праве даме, по угледу на Европу, а њихови синови доносили су нове пословне идеје, нове програме, одржавајући, и преко личних и породичних веза, чврсте привредне и културне везе са светом.

Посебну драж књиге чине бројне фотографије старог Шапца.

Књига "Пошетали шабачки трговци" Новице Прстојевића трајне је вредности, остављена будућим генерацијама као порука и поука како да Шабач поново постане Мали Париз.

3.8.2017
Др Зоран Бингулац,
Савезни министар

Понос и носшапција

Хроничари Шапца, града са тако драматичном историјом и слојевитом цивилизацијом, немају тешкоћа да би друге уверили у дуговећност и ваљаност својих корена и традиција. Њихово је само да, што објективније и аутентичније, прате живот, опишу оно што је некада било и што и сад - док се Шабац поново на своје место враћа - има тако лековите одблеске поноса и носталгије.

Једно од таквих завичајних издања је, несумњиво, и књига "Шабац Господара Јеврема", у којој нам новинар и публициста Новица Прстојевић само преноси, позлаћену патином времена, причу о некадашњем шабачком златном добу када је он, не без разлога, називан Малим Паризом, другом вароши у Књажевству или Капијом Европе.

Историја Шапца XIX века садржи у себи сву симболику недељивог српског бића. Она је и Први и Други српски устанак и једна и друга династија српска. Шабац минулог века је, истовремено, и Бој на Мишару, заветна победа под вођством Карађорђа, али и Мали Париз из времена Обреновића, посебно доба Јеврема, склоном напретку и сарадњи са Европом.

Књига је писана у два плана, поткрепљена драгоценим старим фотографијама и изворним документима, а главни јунаци су Јеврем и Шабац. Аутор се - као и у претходној варошкој хроници "Пошетали шабачки трговци" - само наизглед држи документарног начина обраде ове за Шапчане увек актуелне тематике. Али - не задуго! Јер, пред нама се, већ на првим страницама овог летописа, шири варош шабачка, тек искочила из турске касабе и прва у Србији, скоро преко ноћи, изграђена, под надзором најбољих инжењера и архитеката оног времена, по "вкусу европејског"... Видимо, ту пред нама, како пролази турско и долази време нове Србије које су Шапчани препознали као време Господара Јеврема... Шири се, ту пред нама, знаменита Скела (пристаниште и бродоградилште) са Ђумруканом (царинарницом и агенцијом)... Чујемо вику бркатих паћара и гонича чопора свиња, крда говеда и лепе коња... Шкрипе, по прашњавом макадаму, шинска кола крцата шљивом и пшеницом... Утоваривају се лађе које плове Савом. Узводно - чак до Сиска. Низводно - до Београда, да би одатле, широким Дунавом,

5

наставиле до Пеште, Беча или далеких црноморских лука.

У центру свега је, ипак, ОН - Јеврем Обреновић - млађи брат кнеза Милоша који је, од 1816. до 1831. године, био старешина Шабачке и Ваљевске нахије и знатно допринео да Шабац постане толико познати трговачки центар Србије и Балкана и да се, по богатству, условима живота, отворености и демократији, наметне као узор варошима у унутрашњости Србије, покушавајући да се, вазда, равна и надмеће са Београдом... Ту је, као симбол тога времена и нераздвојни део таквога Шапца, и неизбежни Конак Јевремов, први дворца те нове Србије. Са првим клавиром, првим европским креветима и модом, прибором за јело, столом и столицама, првим фијакером, првим картама и билијаром. Његови прозори имали су тада права стакла. Крај таквог Конака, а где би другде, никла је и прва апотека у Србији, прва Болница, а ту су биле и Гимназија, Читалиште, Позориште и све оно што је једна таква варош - на почетку треће деценије XIX века, са улицама изведеним под правим углом, калдрмисаним, осветљеним и чистим, могла да пружи... Ту, у Конаку, уз Јеврема који их је окупљао, храбрио и материјално помагао, био је азил првих српских списатеља, музичара, сликара, глумаца и других интелектуалаца, који су исписивали значајне делове српске историје.

Пратећи Јевремов живот и његово прогонство због сукобљавања са братовом самовољом, схватамо и неопходност поштовања традиције и вековног завета о српској слози, који је уклесан на споменику у Текеришу, подну Цера, недалеко од Шапца, који стоји у славу јунака за слободу и као опомена онима који би и помислили да у њу дирну.

Књига "Шабац Господара Јеврема" зато је драгоцен подсетник на прве деценије најдужега мира у историји Србије (који је трајао 99 година, од 1815. до 1914. године) у којима је створена основа за све оно што је Шабац касније остварио и што ми, који у подсвести, где год били и куд год ишли, стално имамо. Враћање у то шабачко златно доба, због тога, није само ламент над оним што је било, већ и поглед у себе, своје изворе и корене, пред новим временом које опет међу Шапчанима хоће да препозна нове подвижнике и неимаре.

Довољан разлог да се и ова хроника прочита и приложи богатој ризници завичајне подринске књижевности.

3.8.2017
Др Зоран Бингулац

Мали Париз или друга барош у Књажебству

Нови центар вароши: лево је Јевремов Конач

72

Легиона која играје - шабачки Цицварићи

књиге старе, из Стамбола 27. августа, а већ 30. септембра, не штедећи ни коње ни себе, догалописао у Крагујевац! Портин комесар, који је носио оригинал Хатишерифа и берата о Милошевом наследном књажевском праву, дојахао је у Београд тек 9. септембра, те исте 1830. године, из чега се види колико се Богдану, и Србији, журило. У сретане му је - на Милошев захтев - ишао лично Јеврем са одабраном свитом у којој су били и угледни Шапчани. Јеврем је био задужен да организује долазак народа у Београд, да би се читању султановог Хатишерифа дало што већи значај. Окупило се тако око три хиљаде званица, као и неколико стотина српских војника, под оружјем и опремом, јер је то - први пут до тада - овим несвакидашњим ферманом (указом) било дозвољено.

После читања Хатишерифа, у Београду, најпре на турском а сутрадан и на српском језику, Хусеин-паша је копије овог царског документа разаслао, народу на знање, у све градове и вароши Србије. И Шапчани су, коначно, одахнули, а весеље је данима трајало. Јер, овим Хатишерифом Турцима је било забрањено живети у варошима, осим у војним утврђењима и подграђима, па су почињали да се масовно, на радост српску, пут Босне, одакле су углавном раније и дошли, селе... Шабач, ослобођен вековних стега и понет полетом који му је Господар Јеврем удахнуо, креће, још брже и узлетније, у своје златно доба. Заједно са сељацима из целе Нахије, који су постали власници земље коју су дотад за другога обрађивали, као и трговцима који су, после овог Хатишерифа, могли да, још слободније и безбедније, своје послове гранају и развијају...

83

Све је било спремно за успостављање вароши по укусу европском која није остављала равнодушним никога ко је у њу бар крочио, па чак ни искусног немачког географа Феликса Каница који је записао да овај град у Србији - не без разлога - већ називају Малим Паризом. Да је сматран за *"другу варош у Књажевству и да подједнако корача са Београдом"*, штавише *"да је предњачио Београду"*.

Шабачко златно доба потрајаће, све тако, до новог века и Првог светског рата, када је ова варош, за одмазду због велике српске победе на Церу

Marko Bingulac sa ženom Zorom i deverom kome ne znamo ime. (Marko je deda Henadov brat).¹ema podataka iz koj je vremena fotografija.

Српство Вуковара кроз векове

пише: Никола Жутућ

ГРАНИЦЕ ПОД ВЕЛОМ ТАЈНЕ

ГВОРЦИ "Вуковарске резолуције" су с правом истакли да је статистику по вероисповести, а не по народностима, што је свакако погрешно и етнично, јер су у Хрвате брајали католици Немци, католици Мађари, католици Словаци и остале мањине". Због те чињенице статистика је увек испадала на штету Срба, па није показивала прави однос "националних снага", иако су Срби били у великој апсолутној ећини.

Потом су потписници Вуковарске резолуције "навели статистичке податке за рез вуковарски према попису из 1931. године. Према њему попису, у вуковарском срезу је било 51.334 становника, од чега је на Србе отицала напполовична већина - 26.342 Срба православних, док су Срби католици, а. Шокци већ почели пошати хрватско име, па се на јачини број Хрвата нагло увећао на 11.893 припадника. Од националних мањина Немана је било највише (5.842), па Мађара (300), Чеха (134), Словака (34) и 2.989 Руца, Жидова и талиха.

Срби су, даље, сматрали, припадањем Бановини хрватској никако није варен идеал за који су се били. Срби вуковарског среза су, дакле, били шокирани неправдом која им је њена сарставањем њиховог среза у Бановину Хрватску. Зато су својом резолуцијом "модели" Краљевско јединство и Краљевску путу да вуковарски срезу поје Дунавској бановини да одреде плебисцит

САРАДИЦИ ТИТО И БИЛАС

на коме је требало да се изрази слободна народна воља.

На крају резолуције **први потписници** су били **Марко Р. Бингулац** и **Марко Ј. Бугарски**, који су били њени главни иницијатори и аутори. Потом су следили потписи представника српских православних црквених општина: за српску **првцу општину** вуковарску потписници су били њен председник **Теодор Селаковић** и **Цветко Бингулац** и **прота Јован Козоварић**; за црквену општину **боровску** парох **Богдан Дејановић**, **протојереј Ђурица Скакић** и **потпредседник Милан Бузаретић**; за црквену општину у **Габошу** потписници су били председник **Андреја Челић** и парох **Милан Петровић**; за **Трипску** председник **Јово Палић** и парох **Спасоје Вукотић**; за црквену општину у **Маркуши** председник **Младен Петровић**; за црквену општину у **Вери** потписници су били председник **Ђуро Машећ** и парох **Ђуро Машећ**; у **Негославцима** председник **Радован Црњански** и парох **Петар Остојић**; у **Боботи** председник **Милош**

Малетић и парох **Ђуро Машећ**; у **Пачетину** председник **Димитрије Црногорац** и парох **Николај Семченко**; у **Бршадину** председник **Живко Симић** и **јереј Ђорђе Мишић**; у **Миклушевцима** и **Чакровима** потписали су парох **Киријан Релић** и **Коста Анђелић**; у **Острву** председник **Милан Вучевац** и парох **Душан Билић**; у **Маринцима** парох **Василије Ленгенфелдер** и председник **Никола Живановић**; у **Опатовцу** и **Сотину** **прота Емилијан Јосифовић**

и председник **Миливој Кекић** и у **Палаши** парох **Борисав Божић** и председник **Душан Петровић**.

Дакле, потписници су били представници српских

но утврђују границе федералних јединица. Због те чињенице не може се емиријски одредити улога британског и совјетског фактора код повлачења унутрашњих граница социјалистичке Југославије.

Дуго је било отворено питање ко је и како утврдио границе федералних јединица и због чега таква одлука није правно санкционирана. Наиме, Припремна народна скупштина, а ни Уставотворна скупштина Демократске Федеративне Југославије, нису донеле ниједан правни акт којим би се утврђивале административно-територијалне границе између федералних јединица. Такав акт није донет ни од Националног комитета ослобођења Југославије (привремене владе - НКОВ), а ни од било које потпуне југославенске владе.

Одлуку је на крају мистериозан начин, без писаног трага, донео ужи део Политбироа с Јосипом Брозом Титом на челу, Антипреска комунистичка група, на челу са Брозом (Темпо,

У вуковарском срезу народ подељен према вери

села у којима су неофранковачке и неосушачке војне постројбе у пролеће 1991. нападале већинско српско становништво и тиме изазвале грађански рат у Југославији.

Административне границе Бановине Хрватске, скројене према британском пројекту територијалног преуређења Југославије, биле су поударне са административним границама Народне Републике Хрватске према НР Босни и Херцеговини и НР Србији. Повлачење југословенских административних граница 1945 - 1946. године у потпуности је обавијено велом тајанствености, пошто та државно-правна радња није потврђена од стране надлежних државних институција, па из тог разлога не постоје документи који извор-

Билас, Бакарић, Кардељ и други) повукла је, како је говорио Моша Пијаде, "природне границе" које су, по њему, само формалне, јер је Југославија федерална, јединствена и заједничка држава. Међународни фактор (пре свих СССР и Британија), што је и реално, у свему је морао одиграти пресудну улогу, али најжалост, таква улога је остала сакривена иза кулиса тајних преговора без писаног трага.

Остале су најспорније границе између Хрватске и Србије у њеном бачко-сремском делу. Гранично питање на крају је решено на српску штету управо према међуратном британском националном моделу британских јавних радника и службеног британског пројекта Бановине Хрватске.

(Наставиће се)

Одлуку о
кројењу
граница
донео
Политбиро
са Титом
на челу

Поштовани,
Задовољство нам је да Вас позовемо на
ГОДИШЊИ КОНЦЕРТ
"ПУКНИ ЗОРО"

Концерт смо посветили најави обележавања стогодишњице "Церске битке" и Цветку Живановићу Кукићу који је покљонио своју најбољу њиву за подизање споменика црским јунацима на коме пише: "ВАША ДЕЛА СУ БЕСМРТНА"

Након концерта, за госте, биће приређена традиционална вечера у Клубу КУД "Абраевић", Масарикова улица бр. 20.